

Άριθμ. Πρωτ.: Φ.1/3/802

Έν Καισαριανῇ τῇ 12ῃ Ὀκτωβρίου 2016

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ 162α

Πρός
τούς Πανοσιολογιωτάτους καί Αἰδεσιμολογιωτάτους Πρεσβυτέρους
Υπευθύνους τοῦ Ἐνοριακοῦ Νεανικοῦ Ἔργου,
τούς Κατηχητές καί τίς Κατηχήτριες
καί τά Στελέχη τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί,
Ἀξιότιμοι καί Ἐρίτιμες
χαίρετε ἐν Κυρίῳ.

Μία νέα περίοδος πνευματικῆς σποράς καί καλλιέργειας στό «γεώργιον τοῦ Θεοῦ» (Πρός Κορινθίους Α' γ', 9) ἐκτείνεται μπροστά μας. Θά θέσουμε «τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον» (Λουκᾶ θ' 62) γιά νά ἐτοιμάσουμε τίς ψυχές νά δεχθοῦν τόν θεῖο σπόρο πού εἶναι ὁ «λόγος τοῦ Θεοῦ» (Λουκᾶ η' 11). Θά ἀρχίσουμε καί πάλι νά ἀναπτύσσουμε τά ποιμαντικά προγράμματά μας γιά τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ ἰδιαίτερως μάλιστα τῶν νέων μέ τὴν διδασκαλία τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ καί τὴν καθοδήγηση νά σέβονται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ σεβασμὸς αὐτός ἐκφράζεται μέ τὴν τήρηση τῶν θείων ἐντολῶν πού ἐξασφαλίζουν τὴν αἰώνια ζωή (Ματθαίου ιθ' 16-22). Στόν Τομέα τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῶν Νέων συμπεριλαμβάνονται ὅλες οἱ δραστηριότητες καί τά ἐνοριακά Προγράμματα πού καλλιεργοῦν τίς νεανικὲς ψυχές. Μεταξύ αὐτῶν συγκαταλέγονται τά Κατηχητικά Σχολεῖα γιά τοὺς Μαθητές καί τίς Μαθήτριες ὅλων τῶν ἡλικιῶν, τῆς Προσχολικῆς, τοῦ Δημοτικοῦ, τοῦ Γυμνασίου καί τοῦ Λυκείου πού λειτουργοῦν στὴν

Ἰερά Μητρόπολή μας μέ τήν συνεργασία σας, μέ τήν προθυμία σας, μέ τήν ὑπευθυνότητά σας, μέ τόν ζήλο σας καί τήν αὐτοθυσία ὅλων τῶν στελεχῶν τοῦ Τομέα τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος.

Ὡς ὑπεύθυνος πνευματικός πατέρας μέ τήν ἀνά χεῖρας Ἐγκύκλιό μου θά ὑπομνήσω βασικές ἀρχές τῆς διακονίας μας ὥστε ἡ πνευματική σπορά νά ἀποφέρει καρπούς στόν ἐπουράνιο Γεωργό πού σπείρνει τόν λόγο Του στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων.

«Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστι καί ὁ θερισμός ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καί θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. καί ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καί ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικός, μαρτυρούσης ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. ὥς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἡρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. καὶ πολλῶ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλίαν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός.

Δηλαδή «Ἐσεῖς συνηθίζετε νά λέτε τέσσερις μῆνες ἀκόμη, κι ἔφτασε ὁ θερισμός. Ἐγὼ σᾶς λέω: σηκῶστε τὰ μάτια σας καί κοιτάξτε τὰ χωράφια. Ἀσπροκοποῦν ἀπὸ τὰ στάχυα τὰ ὠριμα, ἔτοιμα κιόλας γιὰ τὸ θερισμό. Ὁ θεριστὴς ἀμείβεται γιὰ τὴ δουλειά του καὶ συνάζει καρπὸ γιὰ τὴν αἰώνια ζωή, ἔτσι ὥστε μαζί νά χαίρονται κι αὐτός πού σπέρνει κι αὐτός πού θερίζει. Γιατί ἐδῶ ἀληθεύει ἡ παροιμία ἄλλος σπέρνει, κι ἄλλος θερίζει. Ἐγὼ σᾶς ἔστειλα νά θερίσετε καρπὸ πού γι' αὐτόν ἐσεῖς δέν κοπιάσατε· ἄλλοι μόχθησαν, κι ἐσεῖς μπήκατε ἐκεῖ νά θερίσετε τὸ δικό τους κόπο».

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Σαμαρεῖτες ἐκείνης τῆς πόλης πίστεψαν σ' αὐτόν, ἐξαιτίας τῆς μαρτυρίας τῆς γυναικας πού ἔλεγε: Μοῦ εἶπε ὅλα ὅσα ἔχω κάνει. Ὅταν λοιπὸν οἱ Σαμαρεῖτες ἦρθαν κοντά Του, τὸν παρακαλοῦσαν νά μείνι μαζί τους κι ἔμεινε ἐκεῖ δύο ἡμέρες. Ἔτσι, πίστεψαν πολὺ περισσότεροι ἀκούγοντας τὰ λόγια του κι ἔλεγον στὴ γυναίκα: Ἡ πίστη μας

δέν στηρίζεται πιά στά δικά σου λόγια· γιατί ἐμεῖς οἱ ἴδιοι τόν ἔχουμε τώρα ἀκούσει καί ξέρουμε πώς πραγματικά αὐτός εἶναι ὁ σωτήρας τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός».

1. Ἀφιέρωση, Κατάρτιση, Κατανόηση.

Σ' αὐτή τήν ἐνότητα θά διατυπώσουμε τρεῖς οὐσιώδεις προϋποθέσεις πού πρέπει νά διέπουν τήν διακονία ὅλων μας.

Πρώτη προϋπόθεση εἶναι ἡ ἀφιέρωση. Ὅσοι θέλουν στήν ζωή τους νά υπηρετήσουν τόν Κύριο καί τήν ἀποστολή Του, πρέπει νά εἶναι ἀποφασισμένοι νά τά θυσιάσουν ὅλα γιά τόν Κύριο. Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι *«ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ»* (Λουκᾶ ε' 11). Ἐπειδή ἀφιερώθηκαν ὁλοκληρωτικά στήν ἀποστολή πού τούς ἀνέθεσε ὁ Κύριος, δικαιολογημένα μπόρεσαν νά ρωτήσουν τόν Κύριο *«ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καί ἠκολουθήσαμεν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν;»* (Ματθαίου ιθ' 27). Ὁ Κύριος ὅταν οἱ δύο ἀπόστολοι Ἰάκωβος καί Ἰωάννης ζήτησαν πρόσκαιρα ἐπίγεια ἀξιώματα διόρθωσε τήν σκέψη τους ὑποδεικνύοντάς τους ὅτι εἶναι ἄτοπο οἱ δικοί Του Μαθητές νά ἐλπίζουν ὅτι θά ἀπολαύσουν ἐπίγειες τιμές (Ματθαίου κ' 20-28).

Στήν ὕμνολογία τῆς Μεγάλης Δευτέρας δύο τροπάρια τῶν Ἀποστίχων τῶν Αἵνων ἀναφέρονται σ' αὐτό τό θέμα :

«Κύριε, πρὸς τὸ μυστήριον τὸ ἀπόρρητον τῆς σῆς οἰκονομίας, οὐκ ἐξαρκοῦσα ἡ τῶν ἐκ Ζεβεδαίου μήτηρ, ἡτεῖτό σοι προσκαίρου βασιλείας τιμὴν, τοῖς ἑαυτῆς δωρήσασθαι τέκνοις· ἀλλ' ἀντὶ ταύτης, ποτήριον θανάτου ἐπηγγείλω πιεῖν τοῖς φίλοις σου, ὃ ποτήριον πρὸ τούτων, πιεῖν ὁ αὐτὸς ἔλεγες, ἀμαρτημάτων καθαρτήριον. Διό σοι βοῶμεν· ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν ἡμῶν, δόξα σοι»

«Κύριε, τὰ τελεώτατα φρονεῖν, τοὺς οἰκείους παιδεύων Μαθητάς, μὴ ὁμοιοῦσθαι τοῖς ἔθνεσιν ἔλεγες, εἰς τὸ κατάρχειν τῶν ἐλαχιστοτέρων· οὐχ οὕτω γὰρ ἔσται ὑμῖν τοῖς ἐμοῖς Μαθηταῖς, ὅτι πτωχὸς θέλων ὑπάρχω, ὁ πρῶτος οὖν ὑμῶν, ἔστω πάντων διάκονος, ὁ δὲ ἄρχων, ὡς ὁ ἀρχόμενος, ὁ προκριθεὶς δὲ ὡς ὁ ἔσχατος· καὶ γὰρ ἐλήλυθα αὐτὸς τῷ πτωχεύσαντι Ἀδὰμ διακονῆσαι, καὶ λύτρον δοῦναι ἀντὶ πολλῶν, τὴν ψυχὴν τῶν βοώντων μοι· Δόξα σοι.»

Τὴν ἐνσυνείδητη καὶ ὁλοκληρωτικὴ ἀφιέρωση ἀπαίτησε ὁ Κύριος καὶ στίς περιπτώσεις ἄλλων ὑποψηφίων μαθητῶν Του (Λουκᾶ θ' 57-62).

Δεύτερη προϋπόθεση εἶναι ἡ ἐκπαίδευση–προετοιμασία–κατάρτιση

Ὁ Κύριος προκειμένου νὰ ἀποστείλει τοὺς Μαθητές Του στό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τοὺς προετοίμασε, ὥστε νὰ κατανοήσουν τὰ «*μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ*» (Ματθαίου ιγ' 11) καὶ ἐν συνεχείᾳ τοὺς ἀποστέλλε νὰ κηρύξουν.

Αὐτό πού προέχει καὶ εἶναι ἀναγκαῖο στήν δική μας ἐργασία εἶναι τό νὰ καταρτισθοῦμε γιά νὰ καταρτίσουμε κατὰ τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο:

« *Καθαρθῆναι δεῖ πρῶτον, εἶτα καθᾶραι· σοφισθῆναι, καὶ οὕτω σοφίσαι· γενέσθαι φῶς, καὶ φωτίσαι*» (Απολογητικός τῆς εἰς τόν Πόντον φυγῆς ἔνεκεν, PG 35, 480)

Τρίτη προϋπόθεση εἶναι ἡ κατανόηση

Ὁ ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου λαμβάνει ὑπ' ὄψιν του στήν ἐργασία του τό περιβάλλον, τήν κατάσταση τοῦ κόσμου, καὶ τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά καὶ προβλήματα. Ζεῖ στήν ἐποχή του καὶ διαλέγεται μέ τήν ἐποχή του καὶ τίς ἀνησυχίες καὶ ἀναζητήσεις της.

2. Ὁ Δεκάλογος τοῦ Δασκάλου τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου

Ἡ πολυετής πείρα ἀπό τήν διακονία αὐτὴ μᾶς ὑποδεικνύει ἔνδεκα Κανόνες πού πρέπει νὰ τηροῦνται ἀπαραιτήτως καὶ ἀπαρεγκλίτως ἀπό κάθε Κατηχητὴ – Δάσκαλο γιά νὰ ἐπιτύχει τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα μέ τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

α'. **Νὰ εἶναι τακτικός.**

Ἕνας μέτριος ἀλλὰ τακτικὸς δάσκαλος, ἀποδίδει περισσότερο ἀπὸ ἓνα δάσκαλο ἱκανό μόνο, ἀλλὰ χωρὶς συνέπεια, τάξη καὶ σύστημα στή διακονία του.

β'. **Νὰ εἶναι ἀκριβής.**

Νά βρίσκεται στό χώρο τοῦ Κατηχητικοῦ τουλάχιστον 15 λεπτά πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς συναντήσεως. Αὐτό θά τοῦ δώσει χρόνο, γιά προσευχή καί πνευματική περισυλλογή. Νά ὑποδεχθεῖ τούς μαθητές του μέ εὐπροσηγορία καί ἐπιμέλεια.

γ'. Νά εἶναι πιστός ποιμένας, στό μικρό ποίμνιό του. προσέχοντας μέ στοργή κάθε μαθητή του.

δ'. Νά εἶναι παράδειγμα χριστιανικῆς ζωῆς, στήν τάξη του, στήν Ἐκκλησία, μπροστά στά παιδιά του, τούς γονεῖς τους καί σ' ὅλους τούς γύρω του.

ε'. Νά εἶναι μελετημένος πάντοτε.

Ὁ μέγας ἴσως νά μή προσέξει, ὅτι εἶναι ἀπροετοίμαστος στήν διδασκαλία, ἴσως δέ καί νά τό συγχωρέσει, δέν θά συμβεῖ ὅμως καί μέ τόν μαθητή του.

στ'. Νά ἐπιδίωκει τήν συνεργασία μέ τούς Ἐφημερίους τῆς Ἑνορίας του, τούς ἄλλους Κατηχητές - Δασκάλους καί πρό πάντων τούς γονεῖς τῶν παιδιῶν τῆς τάξεώς του.

ζ'. Νά εἶναι πειθαρχικός καί συνεπής στό πρόγραμμα. Ἡ πειθαρχία, ἃς εἶναι μία του φροντίδα στήν τάξη του. Τήν πειθαρχία τήν χρειάζεται ὁ ἴδιος σήμερα, θά τήν χρειαστεῖ ἡ Ἑνορία αὔριο, θά τήν χρειαστοῦν οἱ μαθητές του στή ζωή τους.

η'. Νά προσεύχεται καθημερινά καί γιά κάθε μαθητή του. Τό ἔργο του δέν ἐξαντλεῖται στή μία ὥρα τήν ἐβδομάδα. Ἡ εὐθύνη του ἀπαιτεῖ καθημερινή προσευχή.

θ'. Νά βελτιώνει τίς γνώσεις του.

Ἐπωφελεῖται ἀπό κάθε εὐκαιρία, γιά νά μάθει καλύτερα καί βαθύτερα κάθε τι πού χρειάζεται γιά τό πνευματικό ἔργο του.

ι'. Νά ἐπικοινωνε ἑτακτικά μέ τίς οἰκογένειες τῶν μαθητῶν του. Ἐτσι θά μάθει πολλά πράγματα, πού θά βοηθήσουν ἀποτελεσματικά τό ἔργο του.

ια'. Ἐνδιαφέρον - Ἐμπιστοσύνη.

Τέλος νά δείχνει ἐνδιαφέρον καί νά ἀφιερώνει χρόνο γιά κάθε ἕνα παιδί ξεχωριστά. Τό ἐνδιαφέρον τοῦ Κατηχητοῦ - Δασκάλου θά κερδίσει τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ παιδιοῦ.

ιβ'. Άπροσωπόληπτος αλλά και ιδιαίτερη φροντίδα.

Όλα τὰ παιδιά τῆς τάξεώς του ἔχουν βέβαια τὴν ἴδια θέση στὴν καρδιά του. Όλα τὸ ἴδιο τ' ἀγαπάει, ἐνδιαφέρεται καὶ προσεύχεται γι' αὐτά. Καὶ εἶναι καλὸ αὐτό, γιατί εἶναι τὸ πρῶτο βῆμα γιὰ νὰ κερδίσει τὴν ἀγάπη καὶ τὴν προσοχή τῶν παιδιῶν, εἶναι τὸ ἀπαραίτητο ἔδαφος γιὰ κάθε περαιτέρω διδασκαλία, Τὸ παιδί πρέπει νὰ δεῖ ὅτι τὸ ἀγαπᾷς προσωπικά καὶ ὅτι τὸ ἀγαπᾷς, ὅχι λιγώτερο ἀπὸ κάποιο ἄλλο παιδί γιὰ νὰ σοῦ δείξει ἐμπιστοσύνη καὶ νὰ προσέξει τὴν διδασκαλία.

Όμως αὐτὴ ἡ προσωπική, ιδιαίτερη ἀγάπη καὶ τὸ εἰλικρινές ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ κάθε παιδί τῆς τάξεως ἔχει ἐκφρασθεῖ ὡς τὰ τώρα μὲ κάποιο τρόπο; Συνιστοῦμε τὰ ἑξῆς:

Καθορίστε μία ἡμέρα ἢ καὶ περισσότερες, γιὰ τὸ κάθε παιδί τῆς τάξεως. Ἡ ἐβδομάδα τοῦ Γιώργου. Ἡ ἐβδομάδα τῆς Φοίβης. Ἡ ἐβδομάδα τοῦ Χάρη. Ἡ ἐβδομάδα τῆς Μαρίας. Ἀσχοληθεῖτε μὲ τὸ κάθε παιδί, τὰ προβλήματά του, τίς ἀνησυχίες του, τίς δυσκολίες του.

Προσευχηθεῖτε γιὰ τὸν Γιώργο καὶ μὲ τὸν Γιώργο μαζί. Κάμετε μαζί ἓνα περίπατο καὶ προσπαθήσετε σὰν ἓνας μεγαλύτερος φίλος του, νὰ τὸν βοηθήσετε σὲ κάποιο του δίσπρατο ἢ ἀπορία. Τὸ μάθημά σου ἄς εἶναι συντονισμένο ἔτσι πού ν' ἀπευθύνεται ιδιαίτερα στίς ἀνάγκες τοῦ Γιώργου. Προγραμμάτισε νὰ ἐπισκεφθεῖς τὴν οἰκογένεια τοῦ Γιώργου, νὰ γνωρίσεις τούς γονεῖς του, τὴν οἰκογένειά του, νὰ συζητήσεις μαζί τους καὶ ἐκεῖνοι νὰ γνωρίσουν ἐσένα. Ζῆσε μία ἐβδομάδα κοντὰ στὸν μαθητὴ σου. Πές του το, ὅτι ὁ χρόνος εἶναι ἀφιερωμένος σ' αὐτόν. Ἡ εὐαίσθητη καρδιά του θὰ συγκινηθεῖ στὴν ἐκδήλωση αὐτὴ τῆς ἀγάπης καὶ ἀπὸ τὸ προσωπικό σου ἐνδιαφέρον. Ἐμπρός, λοιπόν.

3. Τὸ περιεχόμενο τῆς Διδασκαλίας τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου

Τά παιδιά μπορούν καί πρέπει νά διδαχθοῦν τόν σεβασμό στόν Κύριο κατά τό τῆς Γραφῆς «*φόβον Κυρίου διδάξω ὑμᾶς*» (Ψαλμός λγ', 12). Αὐτό εἶναι τό περιεχόμενο τῆς διδασκαλίας στό Κατηχητικό Σχολεῖο. Ὁ Κατηχητής δέν ἀναπτύσσει οὔτε ἐξαγγέλλει δικές του ιδέες ἢ ἀπόψεις, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσει ὅπως ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός παρά τοῦ Πατρός ἀναγγέλλει (Ἰωάννου ιστ' 14-15).

«Καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ ταῦτα λαλῶ» (Ἰωάννου η' 28).

«Τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ» (Ἰωάννου η' 40).

Ἔχουμε ἀκούσει πάλι καί πάλι νά ὑποστηρίζεται, ὅτι τά παιδιά δέν μπορούν νά καταλάβουν τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. Εἶδαμε ἀκόμη Δασκάλους Κατηχητικοῦ Σχολείου, πού στὴν διδασκαλία τους (!) ἀποφεύγουν νά ἀναφέρουν τίς μεγάλες ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου, μέ τὴ ρηχὴ δικαιολογία, ὅτι τά παιδιά δέν καταλαβαίνουν. Θρηνοῦντες λέμε, ὅτι τό ἴδιο ὀλέθριο λάθος ἔχει ἐπηρεάσει καί ἀρκετοὺς ἄμβωνες, σήμερα.

Ὅμως, ἂν ἀληθινὰ ἐπιθυμοῦμε νά διαπιστώσουμε, ἂν τά παιδιά εἶναι ικανὰ νά διδαχθοῦν καί νά ἐννοήσουν τίς ἀλήθειες τῆς Βίβλου, ἅς μελετήσουμε τὴν Βίβλο. Μελετώντας τὴν Βίβλο θά διαβάσουμε γιὰ τὸν Σαμουὴλ καί τὸν Τιμόθεο, τοὺς Τρεῖς Παῖδες καί τὸν Δανιὴλ πού ἔζησαν σὲ εἰδωλολατρικὸ καί ἐχθρικὸ γιὰ τὴν θρησκεία τους καί τό λαό τους περιβάλλον καί διακράτησαν τὴν ἀκεραιότητα τῆς ψυχῆς τους, πού μέ πολλή ἀπλότητα καί ζηλευτὴ ὠριμότητα καί καλλιέργεια στά πράγματα τοῦ Θεοῦ, ἐνωρίς – πολὺ ἐνωρίς- δέχθηκαν τὴν σώζουσα Χάρη τοῦ Θεοῦ.

Καί δέν μπορεῖ νά ἔναι διαφορετικά. Ἀφ' ἧς στιγμῆς τό παιδί μπορεῖ νά τιμωρηθεῖ, μπορεῖ καί νά σωθεῖ. Μόλις ἓνα παιδί εἶναι ικανὸ νά ἁμαρτήσῃ τὴν ἴδια στιγμή τό παιδί αὐτό, ἐφ' ὅσον ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ τό βοηθήσῃ, εἶναι ικανὸ νά πιστέψῃ καί νά δεχθεῖ τό λόγο τοῦ Θεοῦ. Τὴν στιγμή πού τά παιδιά μπορούν νά μάθουν τό κακό, πιστέψτε ὅτι τὴν ἴδια στιγμή εἶναι ικανὰ, κάτω ἀπὸ τὴν ὁδηγία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νά μάθουν τό ἀγαθό.

Ποτέ, Δάσκαλε - Κατηχητὴ μή πᾶς στὴν τάξη σου μέ τὴ σκέψη ὅτι τά παιδιά σου δέν μπορούν νά σέ καταλάβουν. Ἐάν ἀλήθεια δέν σέ καταλαβαίνουν, τοῦτο εἶναι γιατί σύ πρῶτος δέν τὰ καταλαβαίνεις. Ἐάν δέν τὰ διδάσκεις ὅ, τι πρέπει, τοῦτο εἶναι

γιατί σύ δέν είσαι κατάλληλος γι' αυτό τό έργο. Δοκίμασε νά βρεῖς απλούστερες εκφράσεις, ντύσου τήν απλότητα τῶν μαθητῶν σου καί τότε θά δεῖς ὅτι τό λάθος ἦταν δικό σου.

4. Οἱ μαθητές τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου

Θά χρησιμοποιήσουμε τέσσερις εἰκόνες γιά νά περιγράψουμε τήν ὁμορφή συντροφιά τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου.

Α΄. Βλέπουμε τά παιδιά σάν ἕνα κηπᾶκο μέ λουλούδια, πού ὅλα χρειάζονται τό πότισμα καί τή φροντίδα μας, γιά νά βγάλουν βλαστάρια καί νά ἀνθίσουν.

Υπάρχουν ὅμως κάποιες διαφορές στίς ἀνάγκες τους : Ἄλλα θέλουν καλαμάκι γιά νά κρατήσουν τά κεφάλια τους ὀρθία. Σ' ἄλλα πλάϊ φύτρωσαν ἀγριόχορτα πού θέλουν ξερίζωμα. Ἄλλων τά φύλλα ἄρχισαν νά κιτρινίζουν. Πρέπει νά ψάξουμε γιά τό σκουλήκι πού τρώει τίς ριζοῦλες τους. Ξεχωριστή φροντίδα θέλει τό καθένα ἀπ' αὐτά. Πρέπει λοιπόν νά προσευχηθοῦμε σήμερα, νά δώσει ὁ Θεός καί σέ μᾶς τό χάρισμα καί τήν δύναμη, γιά νά ἀσχοληθοῦμε ἰδιαίτερα μέ κάθε μία ψυχούλα ἀπό αὐτές πού φιλοξενεῖ ἡ τάξη μας. Νά βροῦμε τίς ξεχωριστές ἀνάγκες της καί νά τήν βοηθήσουμε ν' ἀναπτυχθεῖ καί νά γίνει μέ τόν καιρό ἕνα ὁμορφο καί μυρωδάτο λουλουδάκι στό μοσχοβολημένο ἀνθοκήπιο τοῦ Κυρίου.

Τί ώραῖο ἡ τάξη μας νά μοιάζει μέ ἕνα ὁλόδροσο πολύχρωμο μπουκέτο, πού νά μοσχοβολάει τήν εὐωδία τοῦ Χριστοῦ στήν Ἐκκλησία, στήν Οἰκογένεια, στό Σχολεῖο, παντοῦ!

Β΄. Βλέπουμε τά παιδιά σάν δικά μας παιδιά, ὁμορφα καί καλά; Εἴμαστε ἔτοιμοι κατά τό παράδειγμα Ἐκείνου ν' ἀνοίξουμε τήν ἀγκαλία μας; Θά τά χωρέσει ὅλα; Μήπως κάποιο κερδίσει πιό πολύ ἀπό τήν ἀγάπη μας καί τό ἐνδιαφέρον μας; Ἡ μήπως κάποιο - χωρίς νά τό καταλάβουμε - στέκει παράμερα παραπονεμένο; Ἀς ἐλέγξουμε τά αἰσθήματά μας. Μήπως ἡ ἀγάπη μας εἶναι ἀνάλογη μέ τή δική τους; Τούς ἀνταποδίδουμε μόνο ὅση ἐκεῖνα μᾶς χαρίζουν καί ὄχι παραπάνω; Ἡ ἀγάπη μας ἐπηρεάζεται ἀπό τήν δική τους συμπεριφορά. Ὁ Θεός νά μᾶς φυλάξει ἀπό τήν ἀδικία

αυτή άφοϋ όλοι - χωρᾶμε στήν ματωμένη άγκαλιά τοϋ Χριστοϋ τοϋ Κυρίου μας καί οί κακότροποι καί οί δύσμορφοι πνευματικά, πρέπει νά τούς άγκαλιάσουμε όλους μέ τό ένδιαφέρον μας καί τήν φροντίδα μας. Είθε νά μοιάσουμε σέ αυτό τό σημαντικό σημεῖο, γιά τήν ύπηρεσία μας ανάμεσα στά μικρά παιδιά πού Έκεῖνος μᾶς έμπιστεύθηκε, τήν άπροσωπόληπτη άγάπη τοϋ Κυρίου μου.

Γ΄. Τά βλέπουμε σάν ἕνα ἄσπρο χαρτί, πού επάνω σ΄ αυτό καλούμαστε νά γράψουμε; Πιστεύουμε πώς εἴμαστε οί μόνοι καί πώς έμεῖς οί ἴδιοι θά διαβάσουμε άργότερα ὅ, τι έμεῖς γράψαμε. Μήπως μᾶς δυσκολεύει ἡ συνεργασία μέ τούς γονεῖς, πού σ΄ αὐτῶν τά χέρια κατά πρῶτο λόγο ὁ Κύριος τά έμπιστεύθηκε; Καί κάτι άκόμη. Μήπως πικραίνουμε τήν καρδούλα τῶν παιδιῶν μας, μέ τήν ἄστοχη καί άδέξια παρουσίαση τῶν έλλείψεων καί σφαλμάτων τῶν γονέων τους; Φέρνουν γραμμένα στό μυαλουδάκι τους πολλά τά παιδιά μας. Ἄλλα πρέπει νά σβυστοϋν, ἄλλα πρέπει νά ξαναγραφτοϋν μέ άνεξίτηλο μελάνι καί σίγουρα θά βροϋμε καί σελίδες ἄσπρες, πού θά γράψουμε έμεῖς σ΄ αὐτές ὅ, τι ὁ Θεός θέλει. Καί τό γράψιμό μας τοϋτο νά εἶναι πολύ προσεκτικό, μέ τή ζωή μας, τά λόγια μας, πάντοτε κατόπιν προσευχῆς.

Δ΄. Βλέπουμε τά παιδιά μας σάν μικρούς στρατιῶτες, πού περιμένουν τό νεϋμα μας γιά νά σηκωθοϋν καί νά μιλήσουν; Ἡ άτμόσφαιρα τῆς τάξεώς μας εἶναι άτμόσφαιρα τυπικῆς πειθαρχίας ἢ θερμῆς άγάπης καί σεβασμοϋ ; Ἀγάπης καί σεβασμοϋ, πού κί΄ έμεῖς δείχνουμε πρόθυμα πρὸς τούς μικρούς μας φίλους; Μήπως έκνευριζόμαστε μέ τίς μικροαταξίες καί τήν άνυπακοή τους – πού εἶναι πολύ φυσικό νά δείχνουν καμιά φορά - καί χωρίς νά τό θέλουμε, άφίνουμε νά πνεύσει ὁ άνεμος τοϋ θυμοϋ καί τῆς βίαιης τιμωρίας πού άσφαλῶς ψυχραίνει τούς δεσμούς τῆς άγάπης; Πρέπει συχνά νά κάνουμε τήν αὐτοκρίτική μας καί νά διερωτώμαστε: Μήπως τιμωρήσαμε χωρίς άγάπη κάποιο παιδί; Ἄς ζητήσουμε άπό τόν Θεό νά μᾶς συγχωρέσει καί νά αύξήσει τήν άγάπη μας πρὸς τά έκλεκτά αὐτά πλασματάκια, ὅπως Αὐτός εἶπε «*τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*» (Κατά Ματθαῖον ιθ΄ 14). Ὁ Κύριος ἅς μᾶς φωτίσει καί στό λεπτό αυτό σημεῖο.

5. Ἡ προσφορά καί ἡ σημασία τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου.

Κάθε Κατηχητής - Δάσκαλος πού ἀντιλαμβάνεται τήν σημασία καί τήν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου του, γνωρίζει ἀσφαλῶς πῶς αὐτό τό ἔργο του δέν περιορίζεται καί δέν ἐξαντλεῖται στήν ὥρα τῆς διδασκαλίας του. Ἡ ὥρα αὐτή δέν εἶναι τό ἔργο του. Εἶναι ἓνα μικρό μέρος τοῦ ἔργου του. Εἶναι ἡ βιτρίνα, τό προσκόνιο τοῦ ἔργου του μόνο.

Ὅμως ὑπάρχουν καί τά παρασκήνια. Ἡ προετοιμασία, ἡ σκέψη, ἡ φροντίδα καί πρό παντός, ἡ προσευχή ὅλη τήν ἐβδομάδα καί κάθε μέρα. Ἐπισκέψεις πού μπορεῖ νά γίνουν στά σπίτια τῶν παιδιῶν, ἓνας περίπατος μαζί τους, μία ωραία ψυχαγωγία στό νεανικό Κέντρο τῆς Ἑνορίας, μία ἰδέα γιά τόν πλουτισμό τῆς τάξεως, ὅλα θά ἔρθουν σάν ἀποτέλεσμα τῆς καθημερινῆς, τῆς τακτικῆς προσευχῆς γιά τά παιδιά τῆς τάξεώς μας.

Πόσες μικρές πολύτιμες ψυχές μᾶς ἐμπιστεύθηκε ὁ Κύριος; Ἄς κάμουμε ἓνα κατάλογο μέ τά ὀνόματά τους, τίς διευθύνσεις τους, τίς ἀνάγκες τους. Καί ἀκόμη ἄς ξεχωρίσουμε μία ὀρισμένη ὥρα – πρωΐ, μεσημέρι, ἢ βράδυ - μέσα στήν ἡμέρα, πού θά γονατίζουμε μ' ἀνοικτό τόν κατάλογο τῶν παιδιῶν μας μπροστά στό θρόνο τοῦ Θεοῦ νά προσευχηθοῦμε. Ἄς μή ἀφίσουμε μία ἡμέρα νά περάσει, χωρίς μ' ἀγάπη καί στοργή νά προσευχηθοῦμε ὀνομαστικά γιά κάθε παιδί τῆς τάξεώς μας.

Τό πρῶτο, τό βασικό, τό κύριο ἔργο μας σάν δάσκαλοι - Κατηχητές εἶναι ἡ προσευχή. Αὐτή θά μᾶς μάθει ν' ἀγαπήσουμε πολύ καί νά ὑπηρετήσουμε καλά τά παιδιά πού Θεός, ἡ Ἐκκλησία καί οἱ γονεῖς μᾶς ἐμπιστεύθηκαν.

« Κλεῖστε τά Κατηχητικά σας Σχολεῖα γιά εἴκοσι χρόνια καί οἱ Ἐκκλησίες σας δέν θ' ἀνοίξουν πιά».

Μ' αὐτά τά λόγια ἄρχισε τήν ὁμιλία του σ' ἓνα Συνέδριο ἱεροκηρύκων ἓνας πεπειραμένος γηραιός ἐργάτης τοῦ Θεοῦ.

Καί πιστεύουμε ὅτι δέν εἶχε καθόλου ἄδικο. Ὅποια Ἑνορία, ἀμφιβάλλει, ἄς κάνει τό ἐπικίνδυνο τοῦτο πείραμα, γιά νά ἐξακριβώσει τήν τρομερή πραγματικότητα τῶν λόγων τῆς παραπάνω προφητείας.

Ὅμως μία Ἑνορία μπορεῖ - καί αὐτή εἶναι ἡ προτροπή μας – νά κάνει τό ἀντίθετο πείραμα. Ὅχι νά κλείσει, ἀλλά ν' ἀνοίξει. Ὅχι ν' ἀμελήσει, ἀλλά νά ἐνδιαφερθεῖ. Ὅχι γιά εἴκοσι, ἀλλά γιά πέντε ἔστω χρόνια. Νά δώσει ἀπό τήν προσοχή της, τό χρόνο της, τό χῶρο της, τά μέσα της γιά τά παιδιά – βρέφη μέχρι ἐφήβους νέους - πού ὁ Θεός τῆς ἐμπιστεύθηκε.

Ἡ Ἑνορία αὐτή θά 'χει τότε μία εὐλογία πρωτοφανή. Τά παιδιά της θά κερδηθοῦν γιά τόν Χριστό. Οἱ τυχόν χλιαροί γονεῖς τῶν παιδιῶν, θά θερμανθοῦν καί θά ζωογονηθοῦν. Ἡ Ἐκκλησία θά μεταφυτευθεῖ σ' ἄλλες πολλές «κατ' οἶκον ἐκκλησίες», πού ὁ Κύριος θά λατρεύεται «πανοικεῖ» (Πράξεις ιστ', 34).

Ἐπειτα, ἀλήθεια, ἂν σκοπός μιᾶς Ἐκκλησίας εἶναι νά σώσει ψυχές, δέν θά' ναι τρομερό ν' ἀναλωθεῖ γιά νά κερδίσει κάποιες μακρυνές ἄγνωστες ψυχές, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξύ θά' χει χάσει μέ τήν ἀμέλειά της τίς τρυφερές, εὐπλαστες, ἐλπιδοφόρες παιδικές ψυχές, γιά τίς ὁποῖες ὁ Κύριος τήν κρατᾷ ὑπεύθυνη;

Πατέρες καί Ἀδελφοί.

Θά κλείσουμε τήν Ἐγκύκλιό μας μέ τήν διαπίστωση ὅτι τά Κατηχητικά Σχολεῖα καλῶς ὀργανωμένα καί ἐργαζόμενα ἐπὶ ἠθικῶν βάσεων τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, μποροῦν νά γίνουν τό μόνον ἀποτελεσματικό μέσο πρὸς περιορισμό τῆς καταπληκτικῆς ἀναπτυσσόμενης ἐγκληματικότητας καί διαφθορᾶς τῶν ἐφήβων. Ἡ κοινωνία μας σήμερα πάσχει καί ὑποφέρει ἀπό τήν ἐγκληματικότητα καί διαφθορά τῶν νέων, διότι ἡ ἴδια τούς ἀφαίρεσε τήν θρησκευτική μόρφωση καί τούς παρέπεμψε σέ ἄλλους χώρους πρὸς μόρφωση χαρακτήρα καί κατεύθυνση τῶν σκοπῶν τῆς ζωῆς.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ Δανιήλ.